

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 10. august 2022
Kontor: Sikkerhedskontor II
Sagsbeh: Anne Kathrine Bjørklund
Sagsnr.: 2022-614-2275
Dok.: 2524477

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sag, C-241/22, DX

1. Indledning

Nederlandenes øverste domstol (Hoge Raad der Nederlanden) har forelagt EU-Domstolen tre præjudicielle spørgsmål i en straffesag, hvor anklagemyndigheden blev bemyndiget adgang til historiske og fremtidige oplysninger om en bruger af en kommunikationstjeneste og dennes samtaletrafik med et nederlandsk mobiltelefonnummer i en kortere periode.

Det første spørgsmål angår, hvorvidt retsfor skrifter, der vedrører myndighedernes adgang til trafik- og lokaliseringsdata (herunder identificerede data) i forbindelse med forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager, er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2002/58/EF¹ (herefter ”e-databeskyttelsesdirektivet”), når der er tale om adgang til data, der lagres af teleudbyderne mv. af en anden grund end på grundlag af retsfor skrifter, der pålægger teleudbyderne mv. en lagringspligt efter direktivets artikel 15, stk. 1.

Det andet spørgsmål er todelt og angår for det første (a), om begreberne ”alvorlige forbrydelser” eller ”alvorlig kriminalitet” udgør selvstændige EU-retlige begreber, eller om medlemsstaternes kompetente instanser selv skal udfylde disse begreber, og for det andet (b), hvordan det skal fastslås, om der er tale om en ”alvorlig forbrydelse” eller ”alvorlig kriminalitet”, hvis der er tale om selvstændige EU-retlige begreber.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Det tredje spørgsmål angår, hvorvidt der kan meddeles myndighederne adgang til trafik- og lokaliseringsdata (bortset fra udelukkende identificerede data) med henblik på forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i straffesager som omhandlet i e-databeskyttelsesdirektivet, hvis der ikke er tale om alvorlige forbrydelser eller alvorlig kriminalitet, navnlig hvis det må antages, at adgang til disse data i det konkrete tilfælde kun udgør et mindre indgreb i især retten til beskyttelse af brugerens privatliv som omhandlet i e-databeskyttelsesdirektivets artikel 2, litra b.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Spørgsmålene er rejst i forbindelse med en nederlandsk retssag, hvor den nederlandske anklagemyndighed har anmodet om udlevering af historiske og fremtidige oplysninger om en bruger af en kommunikationstjeneste og dennes samtaletrafik med et nederlandsk mobiltelefonnummer i perioden fra den 9. til den 12. august 2021. Anmodningen blev indgivet i forbindelse med efterforskningen af en straffesag om et kvalificeret tyveri af en rendegraver til en værdi af ca. 18.000 euro begået af to eller flere personer i forening. Den nederlandske lovgivning pålægger ikke teleudbyderne mv. en lagringspligt.

3. Regeringens interesse og synspunkter i sagen

Regeringen vil afgive indlæg i sagen, da den rejser principielle spørgsmål om anvendelsesområdet for e-databeskyttelsesdirektivet, herunder artikel 15, stk. 1. Det gælder navnlig det første spørgsmål, om hvorvidt trafik- og lokaliseringsdata, som teleudbyderne mv. lagrer på et andet grundlag end en lagringspligt, er omfattet af EU-Domstolens praksis på logningsområdet. Efter regeringens opfattelse er dette ikke tilfældet, idet denne praksis omfatter oplysninger, der er lagret på grundlag af en lagringspligt, som medlemsstaterne i medfør af e-databeskyttelsesdirektivets artikel 15, stk. 1, pålægger teleudbyderne mv.

Den danske interesse i sagen skal ses i lyset af, at de danske regler om tvangsindgreb i strafferetsplejen også giver adgang til trafik- og lokaliseringsdata, som teleudbyderne mv. lagrer på andet grundlag end en lagringspligt i medfør af e-databeskyttelsesdirektivets artikel 15, stk. 1, med henblik på bekæmpelse af grov kriminalitet.

Hverken direktivets ordlyd, præambel eller forarbejder taler efter regeringens opfattelse for den fortolkning, at nationale editionsregler, der giver kompetente nationale myndigheder adgang til trafik- og lokaliseringsdata,

som teleudbyderne mv. lagrer på andet grundlag end en lagringspligt, er omfattet af direktivets artikel 15, stk. 1. Det viser efter regeringens opfattelse, at det aldrig har været EU-lovgivers hensigt med direktivet at regulere statens virksomhed på det strafferetlige område i de tilfælde, hvor staten udøver straffeprocessuelle aktiviteter, og hvor der ikke er tale om nationale retsfor skrifter, der pålægger teleudbyderne mv. at lagre trafik- og lokaliseringsdata.

En sag som den forelagte, hvor kompetente nationale myndigheder har anmodet om adgang til trafik- og lokaliseringsdata lagret af teleudbyderne mv. på andet grundlag end en lagringspligt efter direktivets artikel 15, stk. 1, falder således efter regeringens opfattelse uden for e-databeskyttelsesdirektivets anvendelsesområde, jf. direktivets artikel 1, stk. 3. Dette understøttes ligeledes af EU-Domstolens praksis, jf. dom af 6. oktober 2020 i de forenede sager C-511/18, C-512/18, La Quadrature du Net m.fl., og C-520/18, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl., præmis 93, 115, 133 og 166 samt dom af 5. april 2022 i sag C-140/20, Commissioner of An Garda Síochána præmis 65 og 100.

Såfremt EU-Domstolen måtte fortolke e-databeskyttelsesdirektivet således, at det også omfatter oplysninger, som teleudbyderne mv. råder over på andet grundlag end en lagringspligt, vil det efter regeringens opfattelse udgøre en utilsigtet og væsentlig udvidelse af direktivets anvendelsesområde i forhold til, hvad EU-lovgiver udtrykkeligt har fastlagt i direktivet. En sådan fortolkning vil i øvrigt gøre artikel 1, stk. 3, indholdsløs, ligesom den vil gribe ind i medlemsstaternes kompetence til at opretholde lov og orden og beskytte den nationale sikkerhed i medfør af EU-Traktatens artikel 4, stk. 2.

Regeringen afgiver på den baggrund indlæg i sagen med henblik på at uddybe ovennævnte synspunkter og opfordre EU-Domstolen til at fastslå, at e-databeskyttelsesdirektivet samt EU-Domstolens praksis ikke finder anvendelse i en situation, som den forelagte.